

Valentine Kalan 1-13-7 654 W. 161 St. New York, N.Y. 10032

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Rusi nas hočejo ujeti v medcelinskih raketah

Rusi so povečali produkcijo medcelinskih raket v taki meri, da bodo Ameriko dohiteli v letu 1970, če ta seveda ne spremeni svojih sedanjih načrtov.

WASHINGTON, D. C. — V javnosti je že v toku debata o novi tekmi v strateških raketah, v Kongresu pa bo, kakor hitro se bo sestal po Novem letu k zasedanju. Obrambno tajništvo je razkrilo, da je sovjetski napor v produkciji medcelinskih raket prenikzo ocenilo. Rusi so v zadnjem času začeli na tem polju delati z novo vneto in bi utegnili Ameriko ujeti že leta 1970.

Sedaj imajo Rusi okoli 400 medcelinskih raket, Združene države pa 1600; leta 1970 jih bo bo nemara imeli Rusi toliko kot Amerika: 1710.

Rusi so začeli poleg tega graditi tudi sistem obrambe pred celinskimi raketami in skušajo zavarovati z njim še posebej svoja glavna industrijska in prometna središča.

Vodniki oboroženih sil ZDA in nekateri ugledni člani Kongresa so se zavzeli za to, da tudi Združene države začno postavljati obrambo pred medcelinskimi raketami. Z njimi naj bi zaprli vsa pota, po katerih pričakujemo, da bi nosile ruske rakete atomske in vodikove bombe nad našo deželo. Obrambni tajnik McNamara se za ta načrt ne more ogreti. Pravi, da bi deželo stal okoli 30 milijonov dolarjev, pa le malo doprinesel k njenim boljši obrambi. On še vedno smatra, da je najboljša obramba napad, zato je odredil izpopolnitev medcelinskih raket.

Namesto Polaris raket bodo namestili v naše atomske podmornice močnejše Pozejdom rakete, ne kopnem pa bodo nadomestili sedanje rakete z Minuteman III, ki bodo nosile poleg vodikove bombe tudi prazne glave, s katerimi bodo mešale nasprotnikov radar in raketne lovce.

Jutri glasuje Španija o novi ustavi

MADRID, Šp. — Jutri bo Španija stala pred nalogo, da odobri ali odbije novo ustavo, ki jo je general Franco dal izglasovati v parlamentu. Ustava je vsebinsko precej pomanjkljiva, ker na celo vrsto ustavnih vprašanj ne daje nobenega odgovora, pa vendar je režim zelo zainteresiran, da bi zanj glasovalo čim več volivcev. Zato je zadnje dni poskrbel za živahno agitacijo v prid ustavi.

Agitacija je potrebna, kajti del opozicije se je odločil, da bo plebiscit bojkotal. Za tako taktiko se vnema med drugim tudi nižja duhovščina. To je prvič, da je tudi agitacija za bojkot kar očitna. Večina bo seveda izglasovala ustavo, o tem nihče ne dvomi.

Novi grobovi

Frank Kenik Sr. Sinoči je nepričakovano umrl Frank Kenik Sr. s 3463 E. 75 St. Pogreb ima v oskrbi Fortunov pogrebni zavod na Fleet Avenue. Podrobnosti jutri.

Sophia Kovach Včeraj je umrla v Mt. Sinai bolnici 81 let stara Sophia Kovach s 1118 E. 76 St., roj. Saulic v Gabosu v Sremu v Jugoslaviji, od koder je prišla v Ameriko l. 1910, vdova po l. 1950 umrlem Shandorju, sestra Mrs. Joe Petkovich, pok. Sava, pok. Djaka in Kriste (Jugoslavija), teta Sophie Cormak in Dicka Petkovich. Pokojna je bila članica HBZ št. 21. Pogreb bo iz Gradinovega pogrebnega zavoda na E. 62 St. v četrtek ob enih popoldne na Lakeview pokopališče.

Odprta pot za Comsat

WASHINGTON, D.C. — Comsat je privatna korporacija za zveze preko umetnih lun. Sedaj ima dve taki luni, eno nad Atlantikom, drugo nad Pacifikom. Obe sta le delno uporabni. Za redno in popolno zvezo s pomočjo umetnih lun po vsem svetu, bo treba poslati nove v vesolje in jih tam "obesiti" tako, da bo z ene od njih mogoče doseči katerokoli točko na Zemlji.

Za zveze preko umetnih lun so potrebne posebne postaje na Zemlji. Doslej so bile te postaje v ZDA last Comsata, z zadnjo odločitvijo Zvezne komunikacijske komisije (FCC), izdane pretekli teden, pa bo imela Comsat le 50% lastništva teh postaj, ostalo polovico pa American Telephone & Telegraph Co., International Telephone & Telegraph ter Radio Corporation of America. Vse postaje bo upravljala Comsat.

Spor o lastništvu teh postaj je oviral njihovo gradnjo. Sedaj, ko je rešen, je odprta pot in napovedujemo, da bodo skoro začeli graditi take postaje na Portoriku, na jugovzhodu in jugozahodu dežele. Doslej smo jih imeli le na severovzhodu, na zahodu in na Havajih.

V enem mesecu 4,920 mrtvih na naših cestah!

CHICAGO, Ill. — V letošnjem oktobru je bilo na ameriških cestah v prometnih nesrečah mrtvih 4,920 oseb, 3% več kot v letu 1965. Skupno je bilo do 1. novembra letos 43,110 mrtvih na naših cestah, 9% več kot lani.

Komunisti so se začeli živo zanimati za Afriko

CLEVELAND, O. — Komunisti so prišli do prepričanja, da se Afriki znova bližajo burni dnevi, zato so že začeli iskati kraje, kjer bi postavili svoje lončke, da bi jih potem pomaknili k afriškemu požaru. Ta njihova želja nam pojasnjuje marsikateri dogodek v Afriki, ki smo mu bili priča zadnje čase.

Vzemimo na primer pot generala De Gaulle v francosko Somalijo. Tam so ga čakale demonstracije, ki so generala tako ujezile, da je hotel kar na hitro roko prepustiti francosko kolonijo svoji usodi. Pa ga je abesinski cesar Hajle Selasie hitro prepovedal, naj tega ne naredi. Povedal mu je, da bo neodvisna Somalija hotela takoj zasesti francosko Somalijo, kar bo pa morala Abesinija s silo prepričati. General De Gaulle torej lahko sproži vojno v vzhodni Afriki, pri tem pa mora računati, da bo Abesinija dobila pod-

Rusi poslali še sto MIG jet letal Hanoiu

Sovjetska zveza je podvojila severnovietnamske letalske sile. Ameriški vojaški vodniki predlagajo uničenje severnovietnamskih letališč.

CLEVELAND, O. — Po zadnjih poročilih iz Saigona in Moskve je Sovjetska zveza v zadnjih tednih poslala v Severni Vietnam okoli 100 lovskih jet letal MIG-19 in MIG-21 in s tem podvojila njegove letalske sile. Večina teh letal je na letališčih v severnem delu države za obrambo Hanoia in Hajfonga. Ameriška letala so se v preteklih mesecih ponovno spopadla s severnovietnamskimi lovskimi letali MIG, vendar pa niso nikdar ta napadla na letališčih.

Nova letala so okrepila letalske sile v Severnem Vietnamu in vodniki letalskih sil ZDA, kopnih in pomorskih, silijo Belo hišo, da bi jim dovolila uničiti letališča v Sev. Vietnamu in s tem vsaj otežila operacije severnovietnamskemu letalstvu, če že ne naravnost onemogočila.

Bela hiša je o tem že ponovno razpravljala, pa zahteva vedno znova zavrnila v strahu, da bi v slučaju napadov na letališča v Severnem Vietnamu letala od tam pobegnila na letališča v sosednji Kitajski. Tako bi nastalo vprašanje, ali jih napasti tudi tam ali jih pustiti v miru, kakor hitro so preko kitajske meje.

V Washingtonu so zelo previdni in ne bi radi vojne v Vietnamu razširili, toda položaj postaja vedno bolj zapleten in upanje na kaka pogajanja za končanje vojne v sedanjem trenutku vedno manjše.

Guv. Romney ima tudi na vzhodu nasprotnike?

WASHINGTON, D.C. — Objava pisma guv. G. Romneyja sen. Goldwaterju po predsedniških volitvah jeseni 1964 je obudila stari spor v republikanski stranki, ki bo guv. Romneyju delal še hude preglavice, če se bo res gnal za republikanskega predsedniškega kandidata.

Guv. Romney ima nasprotniki med konservativnimi republikanci na zahodu in jugu dežele, med tem ko naj bi bil vzhod zanj. Pri tem je bilo omenjeno tudi pismo "spuščeno" v javnost na vzhodu dežele.

Bombniki B-52 hodo še dalje ostali na Gvamu

BANGKOK, Taj. — Ko je priletel sem na kratek obisk ameriški državni tajnik Dean Rusk, je dejal časnikařem, da doslej še ni bilo nobenih razgovorov s Tajsko o premetitvi ameriških strateških bombnikov z Gvama na letališče Sattahip, ki je bilo odrt v preteklem avgustu.

Gvam je od Južnega Vietnamu par tisoč milj in poleti velikih strateških bombnikov nad Južni Vietnam so silno dragi. Z oporišča na Tajskem ne bi stali niti desetino sedanjih stroškov.

V preteklih mesecih je bilo ponovno slišati o načrtu premetitve B-52 jet bombnikov z Gvama na Tajsko. Predsednik tajske vlade Kittikachorn je dejal, da bo njegova vlada vsak zaedni ameriški predlog "skrbno preudarila", pa povedal, da ga doslej še ni dobila. Ameriški državni tajnik je časnikařem povedal, da on pri sedanjem obisku v Bangkoku tega vprašanja ne bo načeljal.

Nemški zunanji minister Brandt obišče De Gaulle

PARIZ, Fr. — Ta teden zaseda v Parizu svet zunanjih ministrov NATO. Francoska vlada skuša sestanek zamolčati, zato tudi francosko časopisje ne bo dosti pisalo o njem. Ne bo pa čisto pozabljen. Sestanka NATO se bo namreč udeležil tudi novi nemški zunanji minister Brandt, ki bo ob tej priliki obiskal De Gaulle. To bo menda jutri. Bo to prvič, da se bo De Gaulle uradno srečal z Brandtom. Sestanek bo za Nemčijo toliko bolj pomemben, ker sta pred kratkim De Gaulle in Kosygin obravnavala tudi nemško vprašanje, kar pa v svojem uradnem komuniqueju niti z besedo nista omenila.

Opazovalci mislijo, da se Kosygin in De Gaulle nista mogla sporazumeti na skupno politiko do Nemčije. Brandt bo gotovo hotel zvedeti, kako so potekali razgovori. Morda ga bo to še bolj zanimalo kot seja NATO, ki bo obravnavala samo načrt, kaj naj NATO dela v letu 1967. Kaj posebnega ne bo mogla skleniti, ker se NATO ravno seli v Belgijo in ima uprava NATO dosti dela, pa tudi sitnosti s selitvijo.

Bodi previden in pazljiv, pa se boš izognil marsikateri neureč!

GUVERNERJA V GEORGIJI BO IZVOLILA SKUPŠČINA

Zvezno vrhovno sodišče je odločilo, da ima državna skupščina Georgije ustavno pravico voliti guvernerja. Demokrat L. Maddox je izjavil, da ne dvomi, da bo izvoljen on, republikanec H. Callaway pa se javno še ni odrekel vsakemu upanju na zmago.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je zvezno vrhovno sodišče odločilo s 5 proti 4 glasovom, da ima skupščina države Georgije polno ustavno pravico izvoliti državnega guvernerja v smislu določil državne ustave. Ta določa, da naj državna skupščina na skupni seji obeh zbornic izbere za guvernerja enega izmed prvih dveh kandidatov, če jih je bilo pri volitvah več in ni nobeden dobil absolutne večine. Tak slučaj je bil pri letošnjih volitvah 8. novembra. Nasprotniki demokratskega kandidata Lesterja Maddoxa, ki je dobil sicer nekaj manj glasov pri volitvah kot njegov republikanski tekmeč Howard Callaway, pa ima najboljše izgleda, da ga bo demokratska večina v državni skupščini izvolila za guvernerja, so se obrnili na Vrhovno zvezno sodišče, da volitev v skupščini prepreči, češ da ta ne bi bila v soglasju z načelom "en volivec en glas", ker državna skupščina ni bila izvoljena na taki osnovi.

Zvezno vrhovno sodišče je z večino 5:4 odločilo, da ima sedanja državna skupščina ustavno pravico voliti državnega guvernerja v slučaju, kot je letošnji, četudi je bila izvoljena še na osnovi starih volivnih okrajev, ki niso v soglasju z načelom "en volivec en glas". Predsednik volivnih okrajev je določena šele za volitev prihodnje državne skupščine.

Odločitev je sestavljal v imenu večine sodnik Hugo L. Black, izglasovali pa so jo poleg njega še Tom C. Clark, John M. Harlan, Potter Stewart in Byron R. White. Proti taki odločitvi so bili vrhovni sodnik Earl Warren, William O. Douglas, William J. Brennan in Abe Fortas. Manjšina je bila na stališču, da je postopek volitev, ki ga predvideva državna ustava Georgije v nasprotju z načelom "en volivec en glas", ki ga je uveljavilo Zvezno vrhovno sodišče pred par leti. Večina je odgovarjala, da v zvezi z ustavi ni nobenega določila, ki bi prepovedovalo državam, da si volijo guvernerje tako, kot določa ustava Georgije.

Na osnovi odločitve Zveznega vrhovnega sodišča bo državna skupščina Georgije 10. januarja izvolila novega državnega guvernerja. Splošna sodba je, da bo izvoljen L. Maddox, ker ima jo demokratje v skupščini veliko večino.

Iz Clevelanda in okolice

Božična Ameriška Domovina — Prihodnji ponedeljek, 19. decembra, bo izšla božična številka Ameriške Domovine. Nastilnili jo bomo nekaj izvodov več. Kdor bi jo želel poslati svojem ali znancem v Združenih državah ali Kanadi, naj pošlje naslov prejemnika in 35c (lahko v znakah) ali osebno odda naročilo v našem uradu na 3117 St. Clair Ave. Za pošiljatev v Evropo, Južno Ameriko in druge prekomorske kraje je treba poslati 50c.

Rojstni dan — Danes praznuje svoj 78. rojstni dan poznani in spoštovani rojak g. John Tavčar, 903 E. 73 St., zaveden Slovenec, neumoren delavec in zelo prijeten in prijazen človek. Dolgih 25 let je bil g. Tavčar vester tajnik Slovenskega narodnega doma na St. Clairju. Iskrene čestitke in najlepše želje za bodočnost!

Seja — Podr. št. 15 SZZ ima jutri, v sredo, ob 7.30 zvečer sejo v SND na E. 80 St. Na dnevnem redu je volitev uradnikov za novo poslovno dobo. Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ ima jutri ob 7.30 zvečer sejo v Slov. domu na Holmes Avenue.

Klub slov. upokojencev za enklersko okrožje ima sejo v četrtek ob enih in ne ob dvuh, kot je bilo včeraj objavljeno.

Dobrodošla — Preteklo soboto sta dospela v Cleveland iz taborišča v Italiji zidar Manfreda in Cvetko Votičar, oba iz vasi Deskle v Slovenskem primorju in po poklicu zidarja. Vselitev v Ameriko ima je omočila Liga slov. katoliških Slovencev. — Dobrodošla n vso srečo med nami!

Zdravi — Njuburški rojak Frank Perko pošilja svojim prijateljem božične pozdrave iz Winter Parka v Floridi. Posebno pozdravlja lane Kluba slov. upokojencev v Newburju.

Lenjence — Mr. in Mrs. James Bohinc se je rodil pretekli petek v Euclid Glenville bolnici fantek, prvi strok. S tem sta postala Mr. in Mrs. Frank Bohinc s 1053 E. 174 št. prvič stari oče in stara mati. Čestitamo!

Čestni svet uzakonil davčni oddelek — Mestni svet je sinoči na zadnji eji v tem letu z veliko večino zglasoval ustanovitev posebnega davčnega oddelka in finančnega sredstva zanj. Novi oddelek bo pobiral mestni dohodninski tavek, ki stopi v veljavo s 1. januarjem 1967 in znaša pol odotka kosmatega dohodka za se osebe, ki žive ali delajo na področju mesta.

Nov sovražnik helikopterjev SAIGON, J. Viet. — Rdeči so v boju z ameriški silami našli novo sredstvo za boj proti helikopterjem. Na mine, ki so jih nosile najprej proti pehoti, ki se je razprostirala, ko je kdo stopil na nje, so namestili posebne droge, ki mino sprožijo, kakor hitro se začno močno tresi. To se zgodi vselej, če v bližini pristane ali leti helikopter.

Konec preteklega tedna so deči s takimi minami poškodovali do neuporabnosti tri ameriške vojaške helikopterje, ko so prevzali čete.

Clearing Vremenski prerok pravi: Dopoldne večinoma jasno, popoldne delna pooblačitev, na noč možnost naletavanja snega. Najvišja temperatura 37.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 239 Tues., Dec. 13, 1966

Nova teorija o kitajski politiki

Jih je že dosti, pa za nobeno med njimi ne vemo, ali kaj drži. Če bi radi omenili še novo, storimo to le radi tega, ker se opira na nekaj več dejstev kot druge. Omejili se bomo po možnosti samo na dejstva, ki jo skušajo utemeljiti.

Že pred par leti je Mao-Tsetung tožil nekemu svojemu prijatelju iz Francije, ki ga je prišel obiskat, da kitajska mladina pozna veliko premalo zgodovino kitajske komunistične revolucije, da ima veliko premalo zanimanja za komunistične ideale, da vse preveč podlega kapitalističnim vplivom, ki se zmeraj nadeajo pot v njegovo domovino. O tem da veliko premissljuje, pa ne ve, kaj naj naredi, da bo doči kitajski rod ne zapravi pridobitev komunistične revolucije. Za to Mao-Tsetungovo zdihovanje se je svet takrat le malo menil.

Za Mao-Tsetungove misli o mladini je naravno dobro vedela in ve njegova okolica. V tej okolici igra veliko vlogo njegova žena, ki se pa le nerada pokaže v javnosti. Zato je pomenilo malo senzacija, da se je zadnjkrat pokazala kot voditeljica rdečih brigad. Veliko vlogo v Mao-Tsetungovi okolici igra tudi njegov osebni tajnik Chen Po-ta, ki se praviloma suče le v komunistični družbi.

Ne da se dalje zanikati, da vodilne plasti kitajskih komunistov niso imele do nedavnega kaj več smisla za Mao-Tsetungov strah, kaj bo z kitajsko mladino. O tem niso tarnali ne kitajski komunistični časopisi ne govori vidnih kitajskih tovarišev. Nekateri so iz tega sklepali, da ugled in vpliv predsednika Mao-Tsetunga pada. Ali je to bilo res, ni dognano. Res pa je, da tistim v Mao-Tsetungovi okolici, ki so se bali, da utegne čas prerasti sedanjega voditelja kitajskega komunizma, vse to ni bilo všeč. Mao-Tsetungova žena in tajnik Chen Po-ta sta prišla do sklepa, da je treba kitajsko mladino zbuditi "iz vsakdanjega življenja in jo navdušiti za Mao-Tsetungove nauke. Iz te ideje je hotel vojni minister Lin Piao kovati političen kapital zase in za svoje pristaje, dočim sta ministrski predsednik Chu-Enlai in kantonski Thao Chou potegnili z njim. Tu tiči v duhu nove teorije zarodek rdečih gard.

Kaj so počenjale rdeče garde in kaj še počenjajo, ni treba opisovati. Je znana stvar, ki si je nadel ime: kulturna revolucija.

Seveda pa ideja o rdeči gardi ni ostala tajnost za vodilne kitajske komuniste. Vedeli so, da za njo tiči Lin Piao in so skušali idejo pokopati, pa so sami sebe pokopali.

Prvi je odletel najnevarnejši nasprotnik vojnega ministra Lina Piao šef generalnega štaba Lo Jui-cing. Trdil je, da armada potrebuje moderno orožje in moderno disciplino in ne Mao-Tsetungovo filozofijo. Druga žrtev vojnega ministra je bil do tedaj vsemogočni tajnik pekinške komunistične organizacije Peng Chen. Odletel je v pozabo, na njegovo mesto je pa prišel Li-Hsueh-feng, ki so ga vsi smatrali za zaupnika vojnega ministra. Pa menda ni bil.

Pri sedanjih drugi veliki čistki odličnih komunistov je namreč prišel na vrsto tudi Li-Hsueh-feng. Ga je zmanjkalo; zakaj, še ne vemo. Ni pa nobena tajnost, da je zašel v sedanjo čistko predsednik republike Li Shao-chi, ki so ga nekoč smatrali celo za Mao-Tsetungovega naslednika. Li Shao-chi ni na primer zadnjič nič več čestital Albaniji za narodni praznik, kar navadno delajo poglavarji komunističnih držav.

Seveda se nasprotniki vojnega ministra še ne dajo ugnati. So močni celo v Peipingu. Da brani pred njimi svojega pristaša Thao-Chou-ja, ki ga je Lin poklical iz Kantona in mu poveril ministrstvo za propagando, je moral Lin poslati artilerijo, da varuje poslopje ministrstva za propagando. Peipinško komunistično stranko je pa dobil v roke zaupnik Mao-Tsetungove okolice Wu-Teh.

Iz tega se vidi, da boj med Lin Piaom in njegovimi nasprotniki še ni končan. Lin skuša utrditi svoje pozicije v centralni vladi in v centralnih partijskih organih, kolikor jih je v Peipingu. Ni pa še gospodar ne dežele ne gospodar v vojaških krogih.

Dokaza za tako stanje sta dva: divjanje rdeče garde in komunistično časopisje.

Rdeča garda je postala tako divja, da je vojenu ministru že postala v nadlego. Skuša jo krotiti, toda vojaški krogi ga pri tem nečejo podpirati, čeprav bi bilo v njihovem interesu, da rdeče garde čim prej izginejo iz kitajskega dnevnega življenja. Na drugi strani je pa surovost in brezobzirnost rdeče garde pgnalo delavce in kmete na stran nasprotnikov vojnega ministra; med njimi se pa nahajajo vsi vidni voditelji podeželskih komunističnih organizacij. Seveda so pa nasprotniki rdeče garde na deželi zanekrat še v defenzivi, ki jo pretrgajo le redke ofenzive. O vsem tem more pisati časopisje le v zelo megleni obliki. Iz njega se pa da posneti, da marsikje na deželi vlada pravi kaos in da samo tradicija vzdržuje red in mir.

Za zmešnjavo je najlepši znak dejstvo, da tudi v vrstah

rdeče garde ne vlada disciplina. Prišlo je že do spopadov med posameznimi oddelki rdečih gardistov. Nihče še ne zna zanesljivo tolmačiti, rdečin in zakaj pomanjkanje discipline. Morda se za njeno vodstvo na deželi puli po več zaupnikov vojnega ministra.

Boj za oblast ni torej na Kitajskem že končan. Morda bo še dolg, pa tudi krvav, čeprav kaže, da je odpor proti vojnemu ministru v Peipingu že zlomljen. Kdaj bo pa na deželi, se ne ve.

BESEDA IZ NARODA

Pristavska noč

CLEVELAND, O. — Slovenska pristava bo priredila v soboto, 21. januarja 1967, zabavni večer v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju. Ob 6.30 pa do 8.30 zvečer boste postreženi z okusno večerjo, katero bodo pripravile izvrstne slovenske kuharice. Zabavni del programa pod vodstvom g. inž. Gorenška Vas bo izmenjal s svojimi izvajanci. Za ples pa bodo igrali "Veseli Slovenci".

Iskreno prosimo, da sežete po vstopnicah, ki so že naprodaj. Vsi odborniki jih imajo in vam bodo z veseljem potregli. Zato kar sežite po njih!

Prepričani smo, da boste zadovoljni z letošnjim pristavskim večerom. Mnogim je še v spominu februarjski večer...? Pridite, povabite še prijatelje in se povesebite z nami!

S. Vrhovec, taj.

Dobra knjiga in lepa plošča — najlepši božični dar

CLEVELAND, O. — Prijatelj Erik Kovačič je napisal za AD od 8. odn. od 8. dec. t.l. slovenski odn. angleški napisani sestavek "Dobra knjiga — najlepše božično darilo" — "Books Are The Most Appreciated Christmas Gifts". Popolnoma se strinjam z njim, edino, kar bi rad njegovemu pisanju dodal, je to: kakor dobra knjiga tako je tudi dobra slovenska plošča lep božični dar, ki naj bi ga naše rojakinje in rojaki v kar se da veliki meri za Božič podarili svojim prijateljem in znancem. Tudi s takšnim darom namreč lahko izredno veliko koristijo naši narodni stvari. Skoro povsod tam, koder prodajajo naše knjige, dobite v prodaj tudi naše plošče.

Kakor po knjigah tako sežite tudi po njih! Posebej za Božič bi svetovali, da darujete plošče z našimi lepimi božičnimi melodijami. Kar precej jih imamo. V Clevelandu jih dobite med drugim v Slovenski pisarni v Baragovem domu. Po sodbi našega slovenskega skladatelja prof. Matije Tomca veljata za posebej lepi plošči Rev. Ign. Berana-Bergleza, župnika pri St. Boniface Church, Koeltztown, Miss., 35048. Kdor kupi obe, jih dobi za \$8, sicer pa velja vsaka \$5. Če bi jih morda zmanjkalo v Baragovem domu, pišite ponje na navedeni gospodov naslov.

J. S.

Zaključek 50-letnice newyorške slovenske fare

Dragi župljani! Na hvalevredno pobudo Društva Najsv. Imena Jezusovega, bomo za zaključek zletnega jubileja priredili v mejah možnosti v naši cerkvi v NEDELJO PRED BOŽIČEM, 18. DECEMBRA, duhovno obnovo (Day of Recollection). Naj bo ta dan premišljevanja kot vredna priprava naših src za sprejem božjega Deteta. Ob enem naj nas vodi k temu globoka misel, da damo ta naš duhovni doprinos v ta okvir in pomemben zaključek zletnega jubileja fare sv. Cirila na "Osmi" v New Yorku.

Imeli bomo štiri govore: Prvi govor pri maši ob 8. Drugi govor po maši, spodaj v cerkveni

v takšni svoji "naivnosti" sem danes premišljeval o življenju samem. Zakaj?

Povsem naravno sem vzel narod in državo kot živ organizem, kar tudi je. Ne mislim se spuščati v filozofska razglabljanja, ker hočem ostati na nizki ravni "glasu iz naroda". Torej razumljiv in preprost, podžgan z iskro narodovega utripa.

Vse živo, kar nastaja v naravi, nastane po oplojevanju. V tem igra gon odločilno vlogo. Pri človeku pa poleg gona igra veliko vlogo čustvovanje, ki ga radi označimo tudi z besedo: ljubezen!

V svojem razmišljanju sem prišel do resno-drzne misli o spočetju in rojstvu naše narodne države Jugoslavije! Pogled v našo zgodovino, v naše slovstvo mi je to podobnost vsilil, namreč, da je bila tudi Jugoslavija spočeta v dejanjih ljubezni. Povsem naravno je, da v to njeno spočeto dobo spadajo vsa hoteljstva, delovanja in vplivanja naših mož, ki so desetletja in desetletja — če ne morda skoraj stoletje — pred 1. decembrom 1918 delali tako, da smo prišli do tega zgodovinskega dneva.

Ob njenem rojstvu je igrala ljubezen še zmeraj veliko vlogo. K njej pa je prišla tudi nujnost po rojstvu spočetega, čeprav so se v to začela vpletati razna obžalovanja zaradi spočetja. Vendar krutost stanja in položaja ter stiske je zahtevala rojstvo. Rojstvo organizma, da bo obvarovalo pred rezanjem, ki bi okrnilo celo del glavnega ožilja našega slovenskega naroda.

Kaj sem pojmoval pod besedo "ljubezen", ki je spočela Jugoslavijo? To je bila jugoslovanska ideja, porojena kmalu v dobi romantike, in se je razvijala ter pridobivala na moči. Seveda pri tem ne mislim na režimska "jugoslovanstva" po ustvaritvi naše države, ampak na to pred stoletjem začeto in potem tako dejavno, plemenito in pošteno jugoslovansko misel.

Za potrditve, te moje trditve se ne bom oklenil naših čisto političnih mož, ampak mož duha in naše besede, ki so naš narod ohranili in ga dvignili. Samo Janez Evangelist Krek bo izjema. Ne izjema! On s svojo težnjo poduhoviti politično borbo in težnje, spada hkrati v skupino naših mož "duha in besede", ker to dvoje sta mu služili kot orodje njegove prepričanosti in iskrenosti.

Veliko ljudi se je po vsem jugoslovanskem ozemlju oprijemalo te jugoslovanske misli. Resnici povedano: Srbi so zadnji v njej zaželeli, dočim so Hrvati prvi izoblikovali stvarnost z ustanovitvijo "Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti" v Zagrebu. Ni dolgo tega, ko so slavili stoletnico v tem letu.

Pazljivo preberimo naslednje, ki ni nič drugega kot tretja točka pravil te ustanove ob nastajanju v letu 1961: "Namen Jugoslovanske akademije je, da ne guje in podpira znanosti in umetnosti na slovenskem jugu med Hrvati, Srbi, Slovenci in Bolgari v narodnem duhu in v narodni prosveti."

Naslednja točka pa pravi: "Poleg znanstvenega razvijanja hrvaškega in srbskega jezika je naloga Akademije, da tudi glede na sloveščino in bolgarščino ne guje vse panoge znanosti in umetnosti v smislu potreb in koristi slovenskega naroda."

Še veliko bolj zanimivo je danes brati govor predsednika dr. Franje Račkega na prvi javni seji Akademije. Poudaril je, kako se bo trudila Akademija za jati razvoj znanosti in umetnosti po vsem svetu in še posebej "čutiti svojo nalogo do znanosti in do naroda v tej deželi".

To zadnje pa razjasnjuje takole: "Lahko bi vprašali katerikoli narod? Misel, ki je Jugoslovansko akademijo porodila, je bila ta, da bi bila ognjišče književnega delovanja Južnih Slovanov, tako da bi se s časom v tem krogu zbrali in združili vsi zar-

Kmalu bo tekla nafta po novem cevovodu iz Trsta v Južno Nemčijo

Narava je večkrat muhasta. Tudi z ležišči nafte se je poigrala. Najmanj je je v tistih deželah, ki je največ porabijo. Treba jo je zato prevažati iz krajev, kjer jo črpajo (in to so poleg Severne Amerike saharaska puščava ter arabske države v Prednji Aziji) v kraje, kjer je povpraševanje največje.

Iz ležišč nafte do pristanč ob morju je dolgo vrsto let delujejo naftovodi. Na preprost in cenen način pride tako nafta v velike petrolejske ladje, ki jo nato odpeljejo v kraje potrošnje. Do zadnjih let je bil v rabi sistem, da so v pristanišču za izkrcanje postavili velike petrolejske čistilnice, nakar so dolge karavane avtosticern to prečiščeno nafto odvažale v notranjost celine.

Pa se je izkazalo, da je ta način prevoza drag in zamuden. Inženirji so začeli razmišljati, kako bi se dalo v kratkem času ter v velikih količinah spraviti surovi petrolej od morja do srca Evrope. Tako se je porodila misel naftovoda. Pod zemljo naj bi se pretakala nafta v širokih je-

klenih ceveh iz evropskih pristanišč do srednjeevropskih čistilnic.

Na ta način je prišlo tudi do čezalpskega naftovoda Trst-Ingolstadt na Bavarskem. Marsikatero oviro je moral premagati: ceste, reke in pogorja. Dolg je 400 km, najvišja nadmorska višina, ki jo doseže, je 1550 m. Napolnjen bo sprejel 360.000 kubnih metrov surovega petroleja. Družba je ob priliki gradnje razlastila 5.500 zemljiških posestnikov.

V Trst bodo v bodoče prihajale ladje cisterne-velikanke do 160.000 brutto-registrskih ton. Zato je bilo treba poglobiti morsko dno v Miljskem zalivu. Velikanski pomol, ki je grajen v obliki glavnika, bo lahko istočasno sprejel po štiri petrolejske ladje. Prva je pristala zadnje dni novembra ter nato iztočila svoje črne zlato v dolinske rezervarje, katerih dva sta največja na svetu. Ta prvi tovor bo služil le za poskus delovanja celotnega naftovoda, redno obratovanje se bo pa pričelo prihodnje pomlad.

Ridgewood, N.Y. — Spoštovani! Priloženo Vam pošiljam denarno nakaznico v znesku \$16 kot naročnino za Ameriško Domovino. Prilagam pa tudi malo sliko, katera je bila posnetka lansko leto ob najini 50-letnici poroke, o kateri ste v listu poročali.

Ameriško Domovino imamo radi. Razume se, da se je list podražil, ker se je tudi vse drugo, saj cene vsak dan rastejo.

Vam želim vesele praznike in srečno novo leto!

Valentine Pavlič

Osamljenost utruja

Na nedavnem simpoziju o vsolju—organizirali so ga v okviru mednarodnega kongresa psihologov v Moskvi—je poljska zdravnica Klara Goliubinska prebrala tudi poročilo o človekovi reakciji na osamljenosti in bivanje v omejenem prostoru. Goliubinska je poročala o poskusu, ki so ga opravili v večji skupini ljudi v točnem posnetku kabine reakcijskega letala in v katerem so razen drugih sodelovali tudi prekaljeni letalski asi. Kot je pokazal poskus, ima osamljenost na človeka precejšnje in neugodne psihološke posledice, s čimer se strinjajo tudi ameriški psihologi. Le-ti so v tej zvezi povedali, da je 57 odstotkov ljudi, ki so se prostovoljno prijavili za poskus, že po 70 urah samote priložilo, da jih izključujejo iz poskusa. Na podlagi svojih poskusov pa je Klara Goliubinska ugotovila, da je moč človeka tudi pripraviti na samotno in je zato predlagala, naj bi vesoljce, ki bodo v prihodnje leteli na daljše poletje, na samotno pripravili s posebnim treningom, ki bi jim zagotovil duševni mir med poletom.

Peiping vztraja pri svojih pogojih za mir

ALŽIR, Al. — Po razgovoru s posebnim odposlancem ameriškega predsednika A. Harrimanom je alžirski zunanji minister pozval k sebi poslanika rdeče Kitajske in Severnega Vietnama, da jima sporoči ameriško željo in pogoje za končanje vojne v Vietnamu.

Kitajski zastopnik je sporočil zunanjemu ministru Abdel Azizu Boutefliki, ki je postal že naslednji dan odgovor, v katerem je ponovil zahtevo po umiku ameriških čet iz Vietnama kot pogoj za razgovore. Celoten odgovor daje vtis, da hoče jasno in odločno ubiti vsako upanje na kake razgovore o končanju vojne v Vietnamu.

Mrs. Albina Oblak

Joe Ceglar

Youngstown, O. — Spoštovani!

Priloženo Vam pošiljam naročnino za eno leto.

Vsem pri Ameriški Domovini želim vesele božične praznike in srečno novo leto!

Mrs. Albina Oblak

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Razmišljanja po občinskih volitvah

Torontska metropola bo s 1. januarjem 1967 razdeljena na 6 upravnih enot, ki pa bodo za nekatere skupne zadeve imele skupno upravo, s skupnim načelnikom in nadobčinskim svetom. O tej upravnih razdelitvi, ki je gotovo zanimiva, bo na tem mestu govora kdaj pozneje. Danes bi samo omenil nekaj opazovanj, ki so jih prinesle na površje zadnje volitve, ko smo v Torontski metropoli že volili ljudske predstavnike za novo upravno razdelitev mestnih področij, kjer je bilo do sedaj 13 mestnih občin.

Največ presenečenj smo doživeli v mestu Toronto, ki bo še zanaprej matica te metropole z nazivom "city". Dosedanji župan Philip Givens, ki mu je pred očmi lebdelo veliko moderno mesto, ki bi ga bilo treba čimprej približati vsaj podobnosti svetovnega New Yorka, je na volitvah pogorel. Po političnem prepričanju je bil pristaš liberalne stranke, po narodnosti pa Jud. Povidezju priljubljenosti bi moral zmagati, a so ga verjetno vrgli previsoki davki. Prvo presenečenje.

Izvoljen je bil bolj tih, kot zgovoren William Denison, ki na zunaj ni prav nič prikupen in po govorniku in dosedanjem delu ne izgleda ne zelo nadarjen niti ne visoko izobražen. Ima pa eno lastnost: priden, tih in vztrajen delavec je. Drugo presenečenje.

Toronto ima tako gotovo prvič v zgodovini župana, ki je levičar. Pripada Novi Demokrati stranki (NDP), delavski sveti so ga priporočili in podprli in komunista so pozvali svoje ljudi, naj ga volijo. Poleg njega so levičarji spravili še go. J. Marks na tretje mesto v ožjem mestnem svetu. To dvoje pa že ni več samo presenečenje, temveč opozorilo k čujčnosti.

Novoizvoljeni župan je takoj po izvolitvi izjavil, da hoče biti ljudski župan. Če je pregledal in vsaj malo premislil volivne rezultate, je lahko spoznal, da se s tem nazivom ne bo mogel postavljati. V mestu Torontu je bilo namreč 435.000 volivnih upravičencev. Od teh je volilo štiri županske kandidate samo 149.323 volivcev, ali samo dobrih 34% vseh volivnih upravičencev je oddalo svoje glasove za nje. Od oddanih glasov je izvoljeni dobil 57.072 glasova, to je 38% oddanih glasov ali 13% vseh volivnih upravičencev. Iz tega se vidi, kako majhna manjšina vlada v mestni hiši in odloča o tako pomembnih zadevah vsakdanjega življenja tako mnogih ljudi. To je pa znak brezbrzičnosti za javne zadeve ali z drugimi besedami: igračkancje s političnimi svoboščinami!

Te volitve so dalje pokazale, kako so levičarji strnjeni in kako napredujejo, ko večina sponjanje pravičnega. Kaj pa, če se bo ta večina zbudila, ko bo prepozno? Manjšina namreč ve, kaj hoče, je povezana, je požrtvovalna in delovna, se ne zanaša na preteklo zasluge, ne na denarne dotacije bogatašev temveč na svoje delo in na svojo dobro razpredeno organizacijo. Nič ne bi bilo narobe in človek bi privoščil tej agilni manjšini njene uspehe, če se ne bi te manjšine, ki je izvolila Wiljema Denisona za torontskega župana, držala barva, ki se vleče od "pink" do krvavo rdeče. Tako pa; pozor Toronto!

Opazovalec

poštne tarife. Dvakratno povečanje za pisma in dopisnice v domačem prometu, za 50% pa v mednarodnem. S tem povišanjem računamo, da bodo dobili 13 in pol milijarde S-din na leto. Nekaj od tega bo šlo za kritje izgub, nekaj malega — dve milijardi — pa za izboljšanje in modernizacijo poštne mreže in dostavo pošte. Ta novica gotovo ne bo veselo voščilo za novo leto prebivalcem stare domovine.

Skozi mesec december proti Božiču

Mesec december navadno zelo hitro mine, zlasti njega večji del pred Božičem. Mnogo je prijateljskih opravkov in navadno zmanjka časa za vse. Če kdaj, je treba v tem času pisati na vse mogoče strani. Ze dolgo namreč potujemo po svetu in smo pustili za seboj po raznih deželah mnogo prijateljev in znancev. Spodobno se, da jih vsaj za Božič obiščemo z lepim pozdravom in voščilom in včasih tudi z darilom.

Pri Mariji Pomagaj smo imeli v nedeljo, 4. decembra, miklavževanje in sicer popoldne ob pol petih. Nebeški dobrotnik je prišel v cerkveno dvorano in je osrečil mnogo malčkov.

Vincencijeva konferenca se tudi spomni potrebnih in bolnih naših rojakov vsako leto v tem času tihega adventa. Zanimivo je, kako malo je ljudi, ki bi hoteli žrtvovati malo časa in sredstev za to delo usmiljenja, pa vendar velika večina tako udobno živi!

V tem mesecu je tudi prelep praznik Breznadežne 8. decembra. Spominjamo se mogočnih akademij in letih nazaj, ko je mladina javno izpovedovala svojo predanost božji Materi in se pripravljala na spopad s satanovo fronto. Mi v Torontu se bomo pa spomnili, kako je pred 12 leti na ta praznik bral prvo sv. mašo v prvi slovenski cerkvi v Kanadi tedanji ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Kako smo se od tedaj duhovno spremenili! Ali bi nas še spoznal, če bi se vrnil med nas?

V soboto, 17., in v nedeljo, 18. decembra, bodo pred cerkvijo Marije Pomagaj na Manningu naprodaj božična drevesca. Pravijo, da to ne bodo kaki ostanki smrečic s polomljenimi vejami, s katerih padajo igle. Drevesca bodo sveža in v najlepši obliki pripeljana naravnost iz gozda na trg pred cerkvijo.

Torontska metropola

Zakon Ontarijske province je

razdelil področje Velikega Toronta, ki ga je do sedaj sestavljalo 13 občin, na 6 upravnih enot. V sredi je največja, "mesto Toronto", okrog njega so pa sateliti, ki bi jih po naše imenovali trgi (borough), ki pa po razsežnosti in po številu prebivalstva vsako izmed njih zasluži naziv mesta. Ti sateliti okrog Toronta so: Etobicoke, York, North York, East York in Scarborough. Nova upravna ureditev bo stopila v veljavo s 1. januarjem 1967. K tej novi upravnici preureditvi se bomo še povrnili.

Por.

Ricinusovo olje važna industrijska surovina

PITTSBURGH, Pa. — Ricinusovo olje smo poznali včasih najbolj kot zdravilo proti zapiranjem, rabijo ga pa dejansko veliko več v industriji. Dodajejo ga barvam, ustnemu rdečilu, raznim preparatom za lase, rabijo ga pa tudi pri izdelavi najlonu in trakov za pisalne stroje.

Rojak z Zahoda piše

LETHBRIDGE, Alta. — Od

časa, ko sem prišel v Kanado, mi je bil časopis v tolažbo in razvedrilo, nudil mi je delček Slovenije v meni tako hladni tujini. Namenoma nisem od prve do zadnje strani prezlil nobene vrstice v časopisu. Zanimali so me dopisi in navice od "Tineti", "Toneta" in "Kaj je slišal Gregor praviti". Tudi "Milvaški zapiski" in pa "Obljuba dela dolg". Tega pisca najbolj poznam, kakor so mi tudi dobro poznani kraji, katere omenja v dopisih. Neverjetno dober spomin ima, srake je privezoval v gnezdu, verice lovil in zajklo nosil iz Vodmata na Dobravo.

V časopisu "Ameriška Domovina" izveš, kako živijo naši rojaki tu in tam po svetu. Beresce veselih in žalostnih novicah. Nekateri slovenske skupine si življenje v tujini omilijo in razvedrijo s prosvetnimi in zabavnimi prireditvami. Naša skupina je letos šla samo preko žalostnih dogodkov. Ze tako nas je bilo malo, pa so se od nas poslovile in preselile kar tri družine. Le še povprečno 25 družin prebiva v Lethbridgu in njega okolici. Kakor bi nam kdo zasadil meč v srce, je bila bolečina vseh tu bivajočih rojakov, ko nam je prometna nesreča iztrgala iz naše srede nenadomestljivo mater družini in veselo družabnico naših skupini go. Tončka Kveder. Iskrice letošnjega veselega dogodka pa je, da je 10. avgusta obhajal svoj 80. rojstno dan trdnogorenjska korenina Lovro Novak. Bog ga živi še mnogo let!

Preko poletja sem v družbi svoje sname in vnukinje obiskal Toronto. Res je tam vse lepše, posebno na slovenskem letovišču. Počutil sem se kakor v starem kraju. Eden od znancev mi je ob tej priliki rekel, da bi se morali vsi Slovenci že zdavnaj preseliti iz Lethbridge-a. Res, da zadnje čase nimamo nobenih prireditev, mnogi pa živijo tu udobno in so lastniki dveh, treh, štirih pa tudi več hiš. Tu ne prištevam dvoje ali troje Slovencev, kateri cincajo proti milijonu ali pa se že pri njem. Naj se povrnem k mojemu obisku na slovenskem letovišču v Torontu. Tam sem se srečal z go. Varškovo. Kljub temu, da smo bili v taborišču dalj časa sosedje, jo nisem spoznal. Ker je bila do mene tako prijazna, se nisem izdal, da jo ne poznam, saj bi sam sebe osmešil. Iz zadrege me je potegnil njen mož g. Janez Varšek. Njega sem takoj spoznal, ker on je še vedno tak, kakršen je bil v taborišču, gospa pa je izgledala veliko mlajša. Prsil sem ju, naj izročita pozdrave mnogim mojim znancem, le g. Šefa sem nenamena izpustil, kar obžalujem. On je bil meni in moji pokojni ženi v taborišču vedno v pomoč, ko so najini otroci odšli v Kanado. Vedno sva se ga s pokojino s hvaležnostjo spominjala. Bog mu povrni!

Z veseljem sem prebiral "Ameriško Domovino", katero sem dobival od svoje sname, za kar se ji lepo zahvaljujem. Sedaj pa jo je ona odpovedala in zdi se mi, da sem postal odrezan od vsega sveta, ker angleščine ne znam in je najbrže nikoli ne bom. Prosim Vas, da mi pošljete list "Ameriška Domovina" na moj spodaj navedeni naslov, kakor hitro Vam je mogoče.

Vsem prijateljem in znancem po širnem svetu želim vesele božične praznike in srečno novo leto.

Vas iskreno pozdravlja

Lethbridge-an

— Zvezni urad za vzgojo je bil ustanovljen leta 1867 s sklepom Kongresa.

Srečanje ljubljanskega nadškofa dr. J. Pogačnika s svobodno kanadsko Slovenijo

Noč je padla, ko smo se v Torontu ustavili pred cerkvijo Čudodelne svetinje in skozi špalir slovenskih katoliških skavtov odšli v cerkev. Potem je bil prvi pozdrav v dvorani.

V Torontu je za Clevelandom največja slovenska naselbina. Tu vodijo slovenski lazaristi dve popolnoma slovenski župniji in so sezidali tudi cerkvi in farni dom. V eni je župnik Janez Kopač, doma iz Poljanske doline, v drugi župniji pa, ki nosi ime Marije Pomagaj, Andrej Prebil. Pri vedno vedrih in delavnih duhovnikih sem se počutil kakor doma. V nedeljo, 25. septembra, smo imeli pri Čudodelni svetinji mašo s sodelovanjem, potem pa birmo 140 slovenskih otrok. Pri maši imajo komentatorja, ki vernike lepo opozarja na dele sv. maše. Kosilo so imeli botri in birmanci, botre in birmanke v župnijski dvorani, ki je bila ta dan seveda premajhna. Goste je bilo treba stisniti določa kar na oder. Popoldan smo imeli pobožnost v cerkvi Marije Pomagaj in nato slovesnost v tamkajšnji župnijski dvorani. Nastopili so pesalci narodnih plesov, mladinski pevski zbor in harmonikarji ter nam priredili topel in domači večer.

Slovenski naseljenci v Torontu so iz časa pa vojni. Sem so prišli večinoma izobraženi ljudje, ki so se hitro znašli in prilagodili. Prva leta so morali študirati jezik in svojo stroko, takrat je šlo trdo. Potem so dobili službe, ki so tod poštenemu in strokovno šolanemu človeku, pa naj bo tujez, vedno odprte, in si ustvarili ugoden gnotni položaj. Po petih letih bivanja so dobili tudi kanadsko državljanstvo. Med njimi so npr. zelo vidni ugledni slovenski stavbeniki, zdravniki, zobozdravniki in podobno.

Obiskali smo med drugimi zanimivostmi tudi univerzitetno knjižarno. Študentje se vsipajo in v noter kakor na avtobusni postaji. Brez nadzorstva si morejo ogledovati police z gramadami strokovnih knjig, navadno le kaj malega izberejo in pri izhodu plačajo pri blagajni. Tolika poštenost! Da bi si kdo kako knjigo prisvojil, je pravilno, zelo redka izjema. Take poštenosti in zanesljivosti bi si gotovo želele naše samopostrežne trgovine!

Rektor semenišča v Torontu, kjer poučuje svetopisemske vede Slovenec Alojzij Ambrožič, me je povabil na večerjo. Ogle dal sem si semeniške stavbe. Pi-lozofi imajo svojo hišo s svojo hišno kapelo, teologi zopet svojo, tretja je pa zaradi premalo poklicev prazna. Pošalil sem se pred rektorjem in dejal, da bom prosil tiste angele, ki so menda prenašali nazaretsko hišico na Trsat in dalje v Loretto, naj ti sto prazno semeniško hišo preresejo k nam v Ljubljano, kjer nam manjka strehe za bogoslovce. Resni rektor me je zavrnil: "Le, ampak odnesti smejo samo eno nadstropje, več ne! V hiši za filozofe imajo nekaj prav modernih skulptur. Sv. Janez Evangelist ima n. pr. neznansko veliko glavo, podobno je stvoru z vodeno glavo, poprsje in život pa ima globoko izvotljen. Zato mu filozofi pravijo kar "školkaj". Vsak bogoslovec ima svojo sobico, omaro kar v steni in tekočo vodo. Okrog bogoslovnih stavb so obsežna igrišča in travniki, zadaj pa bistro jezero. Bolj idealnega prostora za študij in duhovno zorenje bi si ne mogli misliti. Želel bi, da bi naši bogoslovci ta zavod vsaj videli.

Zastrt jesenski dan je bil, ko smo se od Toronta, mesta, ki ima pred seboj še veliko bodočnost, in od drugih duhovnikov poslovili in odleteli v New York, kjer me je pričakala še nova skupina slovenskih duhovnikov in seveda tudi številnih — fotografov.

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG

XVI.

Nekoč, ko sem šel iz Grčarevca v ponedeljek po neki veliki veselici na Vrhniki, mislim, da je bila neka orlovska veselica, proti domu, pa sem se ustavil na Vrhniki v gostilni Mantova, da bi popil morda šilce in kavo. Ko sem stopil v gostilniško sobo, sem zagledal skozi vrata v "posebni sobi" moškega, ki je stal na okrogli mizi, držal v roki steklenico konjaka in pel. Takoj me je poklical in mi ponudil štamperle. Tako meni in drugemu in tretjemu, ki so prihajali v gostilno. Bil je mož dobre volje in dobrega srca, g. Marjan Marolt. Če bo on tole bral, se bo morda še spominjal dogodka. Da, bili so lepi časi v tistih dneh. Veseli smo bili in veliko ljubezni je bilo med nami. In danes? V paši sem navadno imel 30-40 žnidaršičev. Nekaj kranjčev in slabše žnidaršiče sem pa puščal navadno doma, da so se počasi opomogli.

Zopet sem ušel predaleč k svojim čebelam poznejših let, pustil pa otroško dobo in očetovo kranjčje, ki so bili vsekakor bolj zanimivi kot žnidaršiči. Vsak kranjč je imel namreč na prednji končnici zanimive slike. Nič ne vem, kateri umetnik je ustvarjal tiste slike, vem pa, da bi jih danes še bolj z zanimanjem ogledoval, kot sem jih takrat kot otrok in morda bolj kot kako današnje umetniško razstavico, ki ne morem razbrati, kaj slika predstavlja in nazadnje mi umetnik pojasni, da je to kompozicija barv. Povem po pravici, da je bolj zanimiva tista slika na očetovem panju, ki prikazuje, kako hudič babi jezik brusil, kako nekdo meče stare v mlino, na drugem koncu pa mladi ven prihajajo, pa mlina na veter, pa Štefanka cerkev na Dunaju, pa sv. Stefana, ki ga kamnajo, sv. Jurija na konju, pa sv. Trojico, procesijo, Križev pot in še mnogo drugih. O kako je bilo to zanimivo gledati. Saj je bila to prava slikarska razstava. Križev pot in procesija sta bila zelo široka panja in vsak je imel po dva žrela. Lepo je bilo gledati, ko so prihajali roji iz teh dveh panjev. Bila sta to jako velika roja in smo jih pozneje navadno dali v žnidaršiče. Navadno sem jih jaz od očeta odkupil, ker se oni z žnidaršiči niso ukvarjali. Imeli so le dva in dva "transportna", to je polovična, brez medišča na vrhu. Kranjčev so pa imeli včasih tudi do 50. Skoraj vsako leto so jih nekaj odprodali. Ni bil to velik dohodek, nekaj pa je bilo.

Ko so bili roji, smo govorili: "Križev pot" je rojil, Sv. Štefan" je rojil, "Baba" je rojila itd. Pa se nam ni takrat nič čudno slišalo to. Se kadar je "Hudič" rojil, se ni nihče smejal. Tako smo bili pač vajeni teh imen. Kadar je bilo več rojev, zlasti kadar je prišlo tako, da so neki rojili v prvo, neki pa v drugo, so morali oče nekatere roje ujeti v nalašč za to pripravljene naprave — vrše — imenovane. Zakaj so jih morali ujeti? Zato, ker imajo prvci oplojene matice, drujci in trekovci pa ne. Če pridejo čebele od prvega v bližino drujca ali obratno, takoj napadejo v nasprotni družini matico in jo umore.

Brez matice je pa roj zanič.

Navadno takoj, ko zapazijo, da je njihova matica umorjena, poletе nazaj domov v panj, iz katerega so izšle in roja ni več. Pač pa takoj začno pripravljati za nov roj, ki v kakih 10-12 dneh zopet izleti, seveda z neoplojeno matico. Torej: prvec ima oplojeno matico, vsi drugi roji pa ne. Ti roji jo po par dneh potem izženejo ob lepem vremenu iz panja, da se združi s trotom in ta oplođitev potem velja za vse njeno nadaljnje življenje, četudi izleže na sto tisoče jajčec. Čudovito je stvarstvo božje. Matico morajo krmiti čebele na poseben način. Sama se ne pritikne hrane. Morda le v zelo nujnem slučaju. Čudovito je to, zakaj so si čebele od neoplojene matice in obratno tako sovražne. Zlasti takaj napadejo nasprotno matico in jo umore, če le morejo do nje. Zato so oče roje, če jih je bilo več naenkrat, lovili v vrše, na več načinov narejene. Bile so podolgovate do poldruga mevrta iz tančice na obroče pritrjene, ali pa lesena podolgovata, zaboju podobna naprava, ki je imela namesto pokrova tanko žično mrežo razpeto in krog in krog pritrjeno z žeblički. Oboje je imelo spredaj napravljeni tako, da se je vtaknilo v žrelo, ga popolnoma zaprlo na okrog, da so čebele mogle le notri, nobena pa ni mogla ven. Ko so ponehale izletavati in je bilo rojenja konec, so vzeli oče vršo proč od panja, vratca spredaj na vrši zaprli in navadno obesili vršo iz tančice na kako vejo, ono v zaboju pa položili na tla. Čebele so se nekaj časa strašno jezile, ker jim je bila prostost odvzeta in to je bil prizor za nas otroke; gle-

dali smo to lahko čisto od blizu, ker nam niso mogle do živega.

(Dalje sledi)

Rusija naj dovoli zasebne bolnice?

MOSKVA, Rus. — Ruska zdravnik dr. Luk in dr. Tardov sta v Literaturni gazetii predlagala, naj Rusija dobi zasebne bolnice, kjer bi bolniki sami plačevali vse stroške zdravljenja. Svoj res revolucionaren predlog utemeljujeta z dejstvom, da Rusija že pozna zasebne klinike, kjer zdravniki delajo proti honorarju potem, ko so odslužili svoje uradne ure v bolnicah. V zasebnih klinikah dela tudi dosti upokojenih zdravnikov, ki so pa odnesli s seboj v pokoj tudi velik sloves kot izvrstni specialisti. Zato so zasebne klinike zmeraj hudo zapolsene, akoravno ne je za obisk treba plačati praviloma nad dva dolarja, kar je za ruske razmere že velik denar.

Oba zdravnika se tudi sklicujeta na dejstvo, da sedanjih 27.000 javnih bolnic še ne zadostuje in da morajo bolniki čakati redno na tedne in mesece, predno pridejo na vrsto, ako preje ne ozdravijo kar sami po sebi ali umrejo.

CLEVELAND, O.

Zenske dobijo delo

HELP WANTED—FEMALE

Delo za žensko
Iščemo žensko, da bi skrbela za 4 otroke in za lahko hišno delo. Stanovanje v hiši. Parma okolica. Kličite 524-3865.

(243)

Must read and write
Women. 30 to 45 years old. Commissary work in food preparation. Prefer one with some knowledge of the Slavic languages. 3 shifts and cafeteria, hourly rate. Personal interview ONLY.

Kissel Catering Company
5100 St. Clair

(242)

MALI OGLASI

V najem
3-sobno neopremljeno stanovanje s kopalnico se odda v najem. Vprašajte v trgovini na 1193 E. 60 St., ali kličite HI 2-2009 po 7 uri.

(240)

Naprodaj
Enodružinska 5-sobna hiša. vse na enem, preproge, v okolici cerkve Marije Pomočnice. Kličite KE 1-2576.

(240)

Naprodaj
18901 Shawnee Ave., blizu E. 185 St., 6-sobna enodružinska hiša. Mr. Jansa, \$13.900.

880 E. 193 S.
Blizu Shawnee, 5-sobna enodružinska hiša. Se mora prodati. Mrs. Laurich, \$12.900.

LAURICH REALTY
496 E. 260 St. 481-1313

Peč naprodaj
Peč za getje 3 sob, v zelo dobrem stanju je naprodaj za \$25.00. Kličite EX 1-1075.

(240)

Pri E. 185 St.
Čista, dobro zgrajena zidana hiša, 3 spalnice, v celoti podkletena, dvojna garaža. \$22.900.

UPSON REALTY
RE 1-1070 499 E. 260 St.

(242)

ZULICH INSURANCE AGENCY

18115 Neff Rd. - IV 1-4221
Cleveland 19, Ohio

Hiša naprodaj
Lepa enodružinska hiša, v izvrstnem stanju, je naprodaj v neposredni bližini Sv. Vida. Za pojasnila kličite HE 1-4495.

(242)

DOBRA PLAČA OD URE IN DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno

od 8.15 dop. do 5. pop.

ali kličite

341-1700

za čas sestanka

An Equal Opportunity Employer (241)

Vladislav Stanislav Reymont

PRAVICA

Povest

Prevel France Bevč

Starka ni odgovorila, namečila se je bila v kamro, toda ko je zaslišala korake, ki so odmevali na zbrzli zemlji pred kočjo, se je vrnila. S treskom vrat, v oblakih pare, ki jo je izdihavala, je vstopila mlada, šibka deklica, ki je imela glavo zavito v predpasnik; pozdravila je in si grela roke ob ognju.

"Vinčijorkova, ali nam morete posoditi hlebec kruha? Jutri bomo pekli in vam ga vrnemo. Pobje peljejo hlode v žago, a mi nimamo niti skorje doma," je govorila naglo.

"Kateri peljejo?" je vprašala Tekla.

"Kateri neki! Valek in Miha!"

"Oče ostane doma?"

"Seveda, hotelo bi se mu!... Pravi, da mora iti v kanclijo... toda, to nas le tako cigani, ker se mu ljubi polegovati v pernicah..."

Sedla je na vogal ognjišča, spustila predpasnik na pleča in brbljala:

"Ali že veste?..."

"Kaj pa?..."

"Martina se je tepla z Gzelovo..."

"Jezus, kaj takega! Tepli sta se! Martina z Gzelovo!" je vzkliknila Tekla.

"Prav za res, takoj po ave Mariji. Martina je dejala, da je Gzelova pomolzla njene krave. A Gzelova je dejala: ti sama si tatica in svinja. Martina jo je treščila s preslico po glavi, a Gzelova je zgrabila za trepavnik in Martina njo za kodre!... Stepli sta se ko dva huda petelina, da so ju morali močje spraviti vsaksebe... Sli so na sodnijo in dejali, da mene deno za pričo!"

"Ti moraš po pravici pričati"

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

HOUSEKEEPER — COMPANION
To live in 1 adult. Lite housework. Own room. Permanent. Friendly home. Sal. open. Ref. & English necessary. Melrose Pk, 344-2366 (240)

HELP WANTED (COUPLES)

CARETAKERS WANTED
in exchange for 5 rm. apt. in Beverly Hills (Far So. Loc.) Rent free for work around our hse. Man to do handy work, woman for Gen'l. Hswk. 12 hrs. each per wk. HI 5-2296, PR 6-2024, 424-9072.

MALE HELP

HOWMET CORPORATION

AUSTENAL MICROCAST DIVISION
1110 E. Lincolnway La Porte, Ind.

Has positions available for
MECHANICAL ENGINEERS, METALLURGICAL ENGINEERS, CERAMIC ENGINEERS, NONDESTRUCTIVE TEST TECHNICIAN, TOOL DESIGNER, MAINTENANCE REPAIRMEN, TOOL AND DIE MAKER, QUALITY CONTROL LAYOUT INSPECTORS, LABORERS, STOCK HANDLERS, UTILITY WORKERS

Modern air-conditioned plant. Excellent pay and good working conditions. New equipment. Finest fringe benefits, fully company paid.

U. S. Citizenship not required

An Equal Opportunity Employer

(240)

Excellent Openings! Top Wages!

**INSPECTORS — LATHE OPERATORS
BULLARD OPERATORS
BRIDGEPORT OPERATORS**
EXPERIENCED MEN ONLY, STEADY JOBS

Call Mr. John P. Caval, Collect: 203-666-4653
between 9 a.m. to 5 p.m., or write to:

Caval Tool & Machine Co.

665 NEW BRITAIN AVE., NEWINGTON, CONN. 06111

(239)

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K. S. K. J.)

nudi ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnih za odrasle in za mladino:
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo po \$1.00 ali \$2.00 na dan;
- članom posodi denar po 5% obresti za nakup doma.

Premoženje — \$16,300,000.00
Članov — 45,000 — Certifikatov — 47,500
Veljavna zavarovalnina — \$39,700,000.00
Solventnost — 118.99%

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izrežek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K. S. K. J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME .....
NASLOV .....
MESTO .....
DRŽAVA ..... CODE .....

MULLALLY POGREBNI ZAVOD

Nahaja se med Memorial Shoreway in Lake Shore Blvd.
365 E. 156th St. KE 1-9411

- ★ Vse predpriprave v naši posebni privatni sobi.
- ★ Vera, narodnost in privatni običaji upoštevani.
- ★ Parkirni prostor. Zračevalni sistem.

24 urna ambulančna posluga in aparat za vdihavanje kisika.

ali bi ne mogel, kaj? Vsi sedijo

po svojih kočah, a moj, kje je?"

"Sedel bi tudi on, a zakaj je

grajske konje dal tatovom?..."

"Dal! Se razume, da jih je dal!

Ali sem ga radi tega malo zmer-

rjala! Toda, kaj naj bi bil na-

pravil, uboga sirota?... Kmečki

sin je bil, na svojem posestvu bi

bil lahko sedel, na polovici

grunta najmanj... a je moral

služiti. Osleparili so ga, ti pek-

lenščki! A kdo ga je pregovoril,

da je delal slabo? Njegovi vra-

žji bratci so se ga hoteli izne-

biti, da bi tožbe ne dobil... A

zdaj vsi psi lajajo: Tomek je

tat... tat! Mrhe! psi!" je vpila

vs a iz sebe iz velike žalosti in

planila v jok.

Nista govorili več, dete je

plakalo čimdalje tiše.

Skozi okna se je čulo ropota-

nje vozov, človeški glasovi so

zveneli skozi mrzlo jutro.

"Na vasi govore, da sta za

vodo dve tatici; da bi jim gos-

pod Jezus tega ne jemal za zlo!"

je dejala Vinčijorkova med sol-

zami.

Tekla, ki se je bila odstranila

za trenutek, se je vrnila z otro-

kom, sedla k ognjišču, mu vtak-

nila izžete, viseče dojke v usta

in rekla:

"To je le napol resnično..."

kajti vaš Jašek ni kradel..."

"Toda za tri leta so ga vtak-

nil v ječo... je šepnila tiho.

"Ker ni pravice na svetu, je

ni bilo in je ne bo!"

"Prišel bo gospod Jezus, pri-

šel bo in dal vsakemu svojo

pravico..."

"Hej, čakaj, osel, na tiste ča-

se, da ti trava zraste..."

"Ne govori tako... to je greh.

Pravičnost gospoda Jezusa ni

človeška pravičnost..."

Sedli sta molče k obedu, ogenj

je polagoma ugasnil, jutranji

svit je pomodril šipe, rožnata

svetloba se je razlila po izbi.

Nato se je starka spravila na

dela in počasi, avtomatično tka-

la na statvah pisano obleko.

Solnce je dvignilo svojo rdečo

glavo izza gozdov in pokrilo s

slano posuto zemljo in drevje s

takim bliščem sijajem, da so

bolele oči.

Vinčijorkova je imela sklo-

njeno glavo, oči so ji mežikale

od svetlobe, toda ni prenehala

delati; rožnati blešč žarkov ji je

pokril suh obraz, razoran od ža-

losti; sivi kosmiči las so ji gle-

dali izpod rdeče rute, ki jo je

nosila nad rumenim razoranim

čelom. Upadla, sinja usta so tre-

petala v taktu gibljavev njenih

rok, ki so prijemale za greben.

Colniček, večkrat izmenjan, ker

je tkala v pisanih barvah, se je

brenkaje previjal skozi goščo

sivih, lanenih niti. Nihala je ena-

komerno, statve so suho šklepetale; delala je neumorno, le včasih se je ustavila za trenutek, naslonila glavo na statve, poslušnila proti kamri in bridko razmišljala.

"Ljubi Jezus! Najsvetejša mati! Pred tridesetimi leti je bilo baš tako! Baš tako!" je pomislila pri sebi z nedopovedljivo bridkostjo in, četudi so bile roke pri delu, so ujele njene oči davno preteklost, ki je bila tako boleča, da se je duša krčila ob njej in so ji oči zalile solze. Trideset let je bilo od tega, odkar

je šel njen mož z mladim graščinskim sinom v gozdove!... Sel je, zakaj bil je baš tako dober lovec kakor Jašek... Stresla se je ob spominu na prestali strah, na brezplodno iskanje po gozdu. Nedopovedljiva muka je tako živo vstala v njeni duši, da je oprla glavo na greben in se zazrla skozi okno; njene oči so begale čez holme, pokrite z gozdovi, čez njive, ki so se svetile kakor v belem srebru po celem tem svetu, rožnatem od solnca, jasnem in tihem... Kako dobro se je spominjala preteklosti, ka-

ko dobro... Nenadoma se je zdržnila, pokanje strelav se je prebudilo v njeni duši! Baš tako je bilo tiste pomladi, isto talno vreme čez dan in nato vedno ista zmrzal po noči. Baš tako jutro je bilo ko so ji ga prineli... Se se spominja krvave, razcefrane obleke! V isti kamrici ga je skrivala in ga branila pred smrtjo... in ga rešila... in zakaj! O, Jezus moj sladki! Solze so ji tekle po licu... Daleč v tuji svet so ga ji pognali in ona ga ni videla nikoli več... (Dalje prihodnjic)

V Tebe zaupamo, o Bog,

čeprav Tvoja pota niso naša pota.

Nenadoma, ko je šla v šolo, smo izgubili našo

MARJANCO

ki je padla kot pokošen cvet dne 2. decembra 1966 v svojem devetem letu od udarca tovornjaka sredi slovenske naselbine.

Globoko smo pretreseni ob tej veliki izgubi, a ganjeni ob tolikem sočustvovanju vse slovenske skupine. Hvaležni smo za vse izraze tolažbe, za molitve in za obilno cvetje.

Bog naj tisočero povrne vsem! Posebno zahvalo izrekamo našim duhovnikom, in sicer g. župniku p. Tomažu, p. Vendelinu in p. Odilu. Njihova skrb in tolažba nas je krepila.

Pokopali smo jo na dan sv. Miklavža na pokopališču Resurrection.

Zalujoči:

V domovini:

stari oče ŠTEFAN LAVRIŠA,
stric ŠTEFAN,
tete: MARIJA, IVANKA, VERA in ANČKA,
družini: JANEZ LAVRIŠA in
ŠTEFAN STANOVNIK.

V Chicagu:

starši VIKTOR in FRANCKA LAVRIŠA,
bratci: VIKI, MARKO, TOMI in ŠTEFKO,
stari starši: FILIP STANOVNIK,
družine: BUH, DR. PUC in OTROCI

Lepo božično darilo!

Ali imate sorodnika, prijatelja ali znanca, ki ne doživlja še Ameriške Domovine? Dajte, osrečite ga za Božič in mu naročite Ameriško Domovino. Boste videli, da mu boste zelo ustregli.

Ako to storite, bomo novemu naročniku mi poslali lep božično karto obenem z božično številko ter ga obvestili, da mu Vi poklanjate naročnino kot Vaše božično darilo. Izrežite spodnji kupon in priložite denar za naročnino obenem z natančnim naslovom novega naročnika.

K U P O N

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošljate Ameriško Domovino kot moje božično darilo na sledeči naslov:

Ime .....

cesta .....

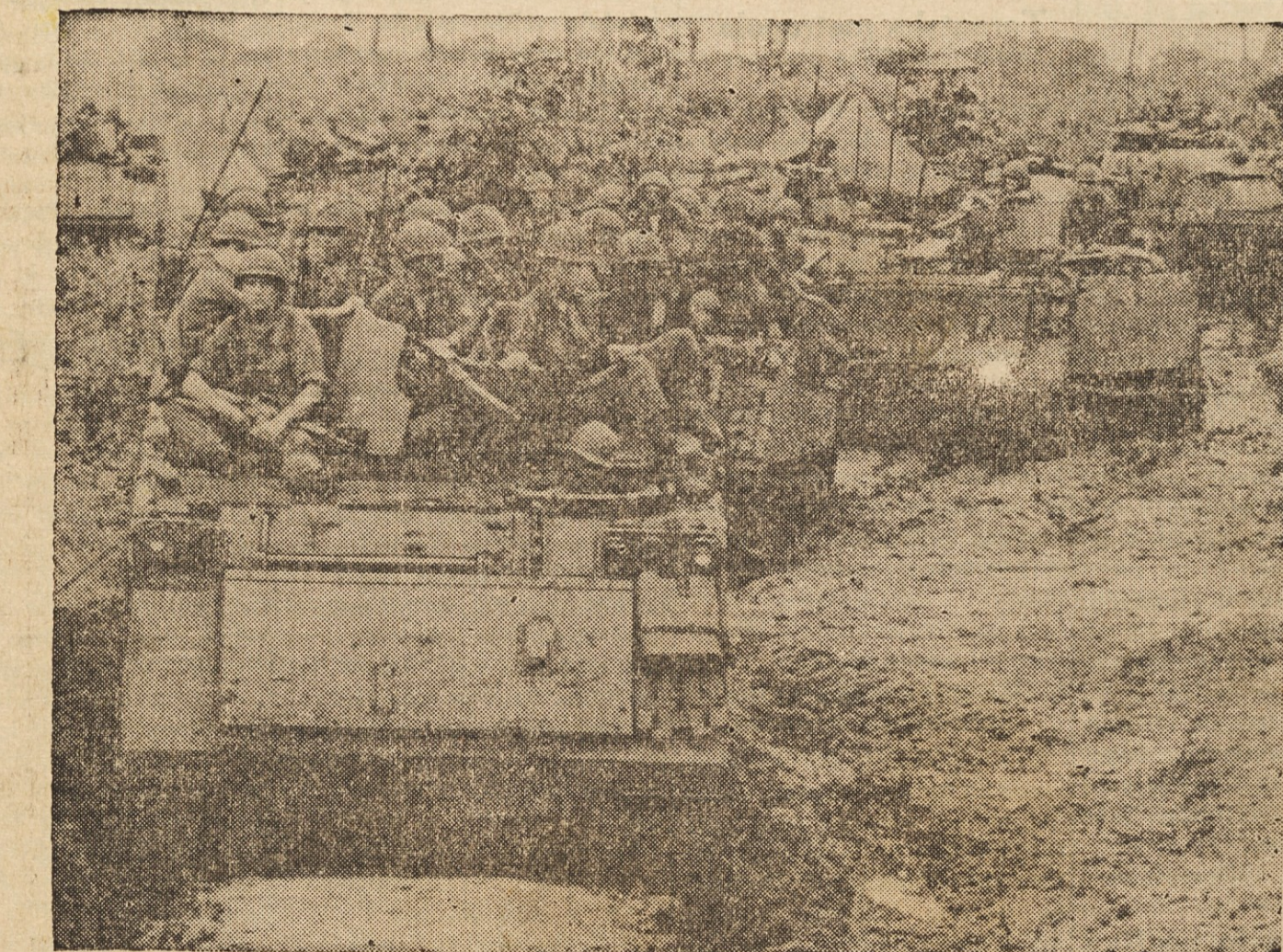
mesto in država .....

Za to darilo pošiljam znesek \$.....

Moje ime je .....

Moj naslov je .....

mesto in država .....

SPREMEMBA NI VELIKA — Slika kaže kolono ameriške pehote na oklopnih vozovih v bližini mesta Pleiku v južnem Vietnamu. Na prvi pogled bi jo lahko imeli tudi za posnetek ameriškega vojaštva v Koreji ali pa v Franciji leta 1944.